

Keskeisimmät ehdotukset kaivoslain muuttamiseksi

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Lain tarkoitus

- Kaivoslain 1 § sisältää lain tavoitesäännöksen.

Nykytila	Ehdotus
Kaivoslain tarkoituksena on edistää kaivostoimintaa ja järjestää sen edellyttämä alueiden käyttö ja malminetsintä niin, että ne ovat yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäviä.	Kaivoslain tarkoitus olisi kaivostoiminnan edistämisen sijaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä kaivostoiminnan ja malminetsinnän edistäminen.

- Uudelleenmuotoiltu johtolause ilmaisisi kaivoslain tarkoituksen ja vuoden 2009 esityksen tavoitteen selkeämmin

”Esityksen tavoitteena on uudistaa kaivoslainsäädäntö siten, että edellytykset kaivostoiminnalle turvataan yhteiskunnallisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla ja että samalla turvataan yleiset ja yksityiset edut ottaen huomioon perusoikeusjärjestelmä kokonaisuudessaan.” (HE 273/2009 vp)

Kaivosmineraalien luvittaminen

- VN:n päätöksen mukaisesti hankkeessa valmistellaan säännösehdotuksia, joiden tarkoituksena on varmistaa, että jatkossa lupaa haettaessa kaikki hakuhetkellä tiedossa olevat teknistaloudellisesti hyödyntämiskelpoiset mineraalit, kuten uraani, luvitetaan yhdellä kertaa.

Nykytila	Ehdotus
<p>Kaivosluvan haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että louhinnassa ja hyödyntämisessä ei tapahdu kaivosmineraalien ilmeistä tuhlausta.</p> <p>Kaivosluvassa on annettava tarpeelliset määräykset toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta.</p>	<p>Voimassa olevaa periaatetta esitetään vahvistettavaksi lisäämällä kaivoslain 6 §:ään 1 momentin 4 kohtaan uusi d) alakohta, jossa todettaisi kaikkien teknistaloudellisesti hyödynnettävissä olevien mineraalien hyödyntämisen olevan kaivoslain yleinen periaate.</p>

Neuvontavelvollisuuden liittyvä sääntely

Neuvontavelvollisuus

- Kaivoslakiin ehdotetaan lisättäväksi viranomaisen neuvontavelvollisuutta täsmentävä uusi säännös, joka vastaisi sisällöltään ympäristönsuojelulain 39 a §:ää.
- Tavoitteena sujuvoittaa lupahakemuksen käsittelyä ja mahdollistaa entistä tehokkaampi lupamenettelyiden ja lupien yhteensovittaminen esimerkiksi kaivosluvan ja ympäristöluvan osalta.

Ehdotettu uusi 39 a §

Lupaviranomaisen on annettava pyynnöstä hakijalle sähköisessä muodossa tietoa:

- 1) lupahakemuksessa esitettävistä tiedoista ja hakemukseen liitettävistä selvityksistä;*
- 2) asian selvittämiseksi hankittavista lausunnoista ja niiden antamiselle varattavasta määräajasta;*
- 3) päätöksen arvioidusta antamisajankohdasta.*

Lupaviranomainen voi lisäksi hakijan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan järjestää tapaamisen lupa-asiasta hakijan ja viranomaisen välillä neuvonnan järjestämiseksi. Tapaamiseen voidaan kutsua myös muita hankkeen viranomaiskäsittelyissä toimivaltaisia viranomaisia.

Neuvontavelvollisuuden liittyvä sääntely

Täydennyspyynnön perustelu

- Kaivoslain 36 §:ssä säädetään lupahakemuksen täydentämisestä. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, joka olisi hallintolain 22 §:ää täydentävä säännös, jonka mukaan viranomaisen olisi perusteltava, miksi hakijalta pyydetyt lisäselvitykset ovat asian ratkaisemisen kannalta tarpeen. Säännös vastaisi sisällöltään ympäristönsuojelulain 40 §:n 3 momenttia.
 - Edistää hyvää hallintoa tuomalla esille selvitystarpeen perustelut.
 - Auttaa luvanhakijaa kiinnittämään huomioita lisäselvityksissään lupaharkinnan kannalta olennaisiin asioihin.
 - Vähentää uudempien lisäselvitysten tarvetta.

Varauspäättöksen voimassaoloaika koskeva sääntely

- Kaivoslain 76 §:ssä säädetään varausilmoituksen voimassaoloajasta.

Nykytila	Ehdotus
<p>Varauspäättös on voimassa enintään kaksikymmentäneljä kuukautta siitä, kun varausilmoitus on tehty.</p> <p>Harkintaan vaikuttavat seikat:</p> <ul style="list-style-type: none">• tutkimussuunnitelman/malminetsintälupahakemuksen laatimiseen tarvittava aika.• onko varaajalla tarkoitus tehdä 7 §:ssä tarkoitettua etsintätyötä• yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen rajoittaminen ja vähentäminen• poikkeuksellisen laajojen alueiden osalta yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi lyhyempi enimmäisvoimassaoloaika	<p>Varauspäättöksen voimassaoloaika ehdotetaan lyhennettäväksi kahdestakymmenestäneljästä kuukaudesta kahteentoista kuukauteen.</p> <p>Erityisistä syistä varauspäättös voisi olla voimassa kaksikymmentäneljä kuukautta:</p> <ul style="list-style-type: none">• tausta-aineisto edellyttää sen laadun tai laajuuden vuoksi pidempää valmisteluaikaa• varausalue on kartoittamatonta aluetta• tietoja alueella suoritetuista aikaisemmista tutkimustoimista ei ole saatavilla

Varausalueen esteet

- Esityksessä ehdotetaan varausaluetta koskevaan sääntelyyn muutosta.
- Varausalueiden alueellisista esteistä säädetään kaivoslain 44 §:ssä.

Nykytila	Ehdotus
Varausilmoitus ei saa koskea aluetta, joka kuuluu malminetsintäalueeseen, kaivosalueeseen tai kullanhuuhdonta-alueeseen. Varausilmoitus ei myöskään saa koskea aiemmin varausalueena ollutta aluetta, ennen kuin vuosi on kulunut varauspäätöksen raukeamisesta tai peruuttamisesta.	Malminetsintälupaa vastaavat ilmeiset alueelliset esteet, eli 7 §:n 2 momentissa sekä 9 §:n 4 momentissa tarkoitetut alueet, tulisi rajata varausalueen ulkopuolelle.

- Rajaus tulisi tehdä varausilmoituksessa. Säännöstä täydentäisi uusi 55 a §, jossa säädetään varauspäätöksen sisällöstä.

Varauspäättös

- Kaivoslakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi varauspäättöksen sisältöä täsmentävä 55 a §
- Edellyttäisi kaivosviranomaista osaltaan varmistamaan, että malminetsintälupaa vastaavat ilmeiset esteet ovat olennaisilta osin rajattu vahvistetun varausalueen ulkopuolelle.
- Varauspäättöksessä tulisi selostaa varauksen tarkoitus ja vaikutukset sekä perustella päätös mukaan lukien varaukselle myönnetty voimassaoloaika.

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva sääntely

- Malminetsintäluvan voimassaolon edellytyksistä säädetään kaivoslain 61 §:n 2 momentissa.

Nykytila	Ehdotus
<p>Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:</p> <ol style="list-style-type: none">1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.	<p>Kaivoslain 61 §:n 2 momentin 1 kohtaa muutetaan siten, että malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä olisi, että luvanhaltija on toteuttanut olennaisilta osin edellisessä lupahakemuksessa selostetun tutkimussuunnitelman mukaiset tutkimustoimenpiteet.</p>

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva sääntely

- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 61 §:ään uudet 3, 4 ja 5 momentit, joissa säädettäisi tarkemmin maanomistajasuostumusta koskevasta luvan voimassaolon jatkamista koskevasta edellytyksestä.
- Uuden 3 momentin mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen tai laitoksen tai kiinteistöjen omistajien suostumus, kun malminetsintäluvan voimassaololle haetaan jatkoa ja malminetsintälupa on ollut voimassa vähintään kymmenen vuotta.
- Uuden 4 momentin mukaan 3 momentissa tarkoitettu malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista koskeva edellytys täyttyisi, kun suostumuksen olisivat antaneet ne alueen hallinnasta vastaavat viranomaiset tai laitokset tai kiinteistöjen omistajat, jotka omistavat vähintään yhden kolmasosan malminetsintäalueen kokonaispinta-alan käsittävistä kiinteistöistä. Määräenemmistöä koskeva säännös olisi tarpeellinen ottaen huomioon Suomen varsin pirstoutuneen kiinteistöjaotuksen.
- Ehdotetun uuden 5 momentti sisältäisi säännöksen, jonka mukaan työ- ja elinkeinoministeriö voisi hakemuksesta jatkaa malminetsintäluvan voimassaoloa, mikäli toiminnanharjoittaja ei saisi riittävänä pidettävää maanomistajasuostumusta luvan voimassaolon jatkamiseksi ja mikäli toiminnanharjoittaja osoittaisi hankkeen olevan yleisen tarpeen vaatima ja täyttävän muuten malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytykset. Yleisen tarpeen vaatimusta arvioitaisi erityisesti hankkeen paikallis- ja aluetaloudellisten sekä työllisyysvaikutusten ja yhteiskunnan raaka-ainehuollon tarpeen perusteella.

Hakijalle asetettavat vähimmäisvaatimukset

- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 47 §:ään uusi momentti, jonka mukaan kaivosluvan myöntämisen edellytyksenä olisi se, että hakijalla tulee olla käytettävissä haettuun lupaan perustuvaa toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset. Tämä luvan myöntämisen edellytys soveltuisi myös siirron saajaan kaivoslain 73 §:n 1 momentin nojalla.
- Harkinnassa huomioitavia riittäviä edellytyksiä koskevia tekijöitä tarkennettaisiin säännöskohtaisissa perusteluissa. Kaivosviranomaisen tulisi ainakin varmistua siitä, että hakijalla on riittävät taloudelliset voimavarat harjoittaa lupaa perustuvaa toimintaa.
- Sääntelyn toiminnallisuuden varmistamiseksi esityksessä ehdotetaan muutosta lisäksi kaivoslain 48 §:ään, jossa säädetään kaivosluvan myöntämisen esteistä.
- Ehdotuksen mukaan kaivoslupaa ei saisi myöntää, jos on painavia perusteita epäillä, että hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneistä syistä hakijalla ei ole käytettävissä haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellista asiantuntemusta tai muutoin riittäviä edellytyksiä.

Luvan siirtohakemus

- Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutosta kaivoslain 73 §:ään, jossa säädetään luvan siirrosta.
- Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siirron saajasta annettavan selvityksen lisäksi luvan siirtoa koskevassa hakemuksessa tulisi antaa luotettava selvitys siirron saajan suunnitelmasta toteuttaa lupaan perustuvaa toimintaa sekä selvitys siirron tarkoituksesta.
- Tarkoituksena olisi antaa kaivosviranomaiselle mahdollisuus varmistua siitä, että siirron taustalla ei ole keinotekoinen oikeuksien ja velvollisuuksien siirto kolmannelle. Siirron tarkoitus yksin ei vaikuttaisi siirron hyväksymistä koskevaan harkintaan vaan selvityksen antamisen tarkoituksena olisi tuottaa kaivosviranomaiselle riittävästi tietoa siirtoon liittyvistä tekijöistä, joita se voisi käyttää muun muassa valvontatarkoituksiin.
- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi pykälän 3 momenttia siten, että kaivosluvan siirron hylkäämisperusteet kirjoitetaan pykälä viittauksen sijaan luvan siirtoa koskevana pykälään. Tämä mahdollistaa myös ”jatkamisesta tai lopettamisesta” ilmaisun lisäämisen pykälätekstiin, sillä luvan siirto voi tapahtua myös siinä vaiheessa, kun kaivostoimintaan on jo ryhdytty.
- Kaivosluvan siirtoa ei voida pitää hyväksyttävänä, mikäli siirron saajalla ei ole tarkoitus jatkaa lupaa perustuvaa toimintaa. Toiminnan lopettamista pidetään lupaan perustuvana toimintana mutta informatiivisista syistä siihen viitattaisi pykälässä nimenomaisesti.

Kaavoitus kaivostoiminnan edellytyksenä

- Esityksessä ehdotetaan, että kaivostoiminnan tulisi lähtökohtaisesti perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan tai asemakaavaan merkitykseltään vähäisimpiä tilanteita kuten vähäisiä apualueita lukuun ottamatta.

Muiden elinkeinojen huomioiminen

- Kaivoslain 46 §:ssä säädetään malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen esteistä.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslakiin uusi malminetsintäluvan ja kullanhuuhdontaluvan myöntämisen este.
- Ehdotuksen mukaan malminetsintälupaa tai kullanhuuhdontalupaa ei saisi myöntää alueelle, jossa luvan mukainen toiminta aiheuttaisi merkittävää haittaa muulle elinkeinotoiminnalle.
- Muutoksella ei olisi vaikutusta kaivoslain mukaisiin lupaharkinnan perusteisiin vaan kaivoslupa olisi edelleen myönnettävissä, mikäli kielteiset vaikutukset voitaisi lupamääräyksin poistaa.

Muiden elinkeinojen huomioiminen

- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslain 48 §:n 2 momenttia siten, että sana ”ja” muutetaan sanaksi ”tai”, tällöin luvan epääminen ei edellyttäisi näiden kahden kielteisen vaikutuksen samanaikaista käsillä oloa vaan jo esimerkiksi paikkakunnan asutusolojen merkittävä heikentyminen itsessään estäisi kaivosluvan myöntämisen.
- Muutoksella ei olisi vaikutusta kaivoslain mukaisiin lupaharkinnan perusteisiin vaan kaivoslupa olisi edelleen myönnettävissä, mikäli kielteiset vaikutukset voitaisi lupamääräyksin poistaa.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 52 §:n 3 momenttiin uusi 12 kohta, jonka mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävä heikentyminen.

Lupamääräyksiin liittyvä sääntely

- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 52 §:n 3 momenttiin uudet 10 ja 11 kohdat, joiden mukaan kaivosluvassa olisi annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana sekä toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutuminen.

Vakuussäätelyn kehittäminen

- Työ- ja elinkeinoministeriön selvityksen perusteella kaivosvakuuksia koskeva säätely sekä lupapäätöksissä annetut vakuutta koskevat määräykset voivat olla vaikeasti ymmärrettäviä niin muiden viranomaisten kuin asianosaisten osalta.
- Esityksessä ehdotetaan kaivoslain mukaisen vakuussäätelyn täsmentämistä, joka edellyttäisi muutoksia kaivoslain 51, 52, 56, 107-110 ja 143 §:ään

Vakuussäätelyn kehittäminen

Lupapäätöksen sisältö

- Kaivoslain 51 ja 52 §:ssä säädetään malminetsintäluvassa ja kaivosluvassa annettavista määräyksistä.
- Säännösten mukaan luvissa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun muassa jälkitoimenpiteistä ja lopettamiseen liittyvästä vakuudesta. Säännökset itsessään voidaan katsoa jo sellaisenaan mahdollistavan riittävän selkeiden ja kattavien lupamääräysten antamisen, jolloin annettavista lupamääräyksistä on asianmukaisempaa säätää tarkemmin kaivoslain nojalla annetussa kaivostoimintaa koskevassa asetuksessa.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi edellä viitattuihin pykäliin asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 56 §:ään uusi 3 momentti, joka edellyttäisi liitekartan liittämistä kaivoslupaa koskevaan päätökseen. Liitekartta osoittaisi kaivoksen eri toiminnot ja karttaa hyväksikäyttäen kaivosviranomainen osoittaisi toimenpiteet, jotka sen asettava vakuus tulisi kattaa. Liitekartta helpottaisi kaivosvakuuden kattavuuden arvioinnissa niin viranomaisia, toiminnanharjoittajia kuin muita asianosaisia. Pykälä sisältäisi asetuksenantovaltuutuksen, joka mahdollistaisi tarkempien liitekarttaa koskevien säännösten antamisen valtioneuvoston asetuksella.

Vakuussäätelyn kehittäminen

Vakuuden asettamista koskevat poikkeukset

- Kaivoslain 107 §:ssä säädetään vakuudesta malminetsintää ja kullanhuuhdontaa varten.
- Pykälän mukaan malminetsintäluvan haltijan ja kullanhuuhtojan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.
- Ottaen huomioon, että vakuudesta voidaan suorittaa ne kustannukset, jotka ovat tarpeen tässä laissa säädettyjen tai asianomaisessa luvassa määrättyjen velvoitteiden suorittamiseksi ja vakuuden käyttämistä koskevat tilanteet voidaan katsoa pääsääntöisesti liittyvän toiminnanharjoittajan maksukyvyttömyyteen tai tilanteeseen, jossa toiminnanharjoittajaa ei tavata, on vakuuden tarpeellisuutta koskevan harkinta epäjohdonmukainen vakavaraisuusedellytyksen osalta.
- Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi kyseinen poikkeus vakuuden asettamista koskevaan pääsääntöön.
- Julkisyhteisön ollessa malminetsintäluvan haltija, olisi vakuutta pidettävä tarpeettomana.

Vakuussäätelyn kehittäminen

Kaivosvakuuden kattavuus

- Kaivoslain 108 §:ssä säädetään vakuudesta kaivostoiminnan lopettamista varten.
- Säännöksen mukaan kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.
- Esityksessä ehdotetaan kaivoslain 108 §:n muuttamista siten, että kaivostoimintaa koskeva vakuus kattaisi myös sellaisista toimista syntyvät kustannukset, joilla on mahdollista eräissä poikkeuksellisissa tilanteissa turvata kaivoksen yleinen turvallisuus.
- Pykälään ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus, jolla vakuuden kattamista toimenpiteistä olisi mahdollista säätää tarkemmin.

Vakuussäätelyn kehittäminen

Kaivosvakuuden kattavuus

- Kaivoslain 110 §:ssä säädetään vakuudesta suoritettavista kustannuksista.
- Malminetsintä- ja kullanhuuhdontavakuudella katetaan toiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä toiminnasta mahdollisesti aiheutuvat haitat ja vahingot.
- Kaivosvakuudella katetaan kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteet.
 - Esimerkiksi haitoista ja vahingoista johtuvat kustannukset määrätään erillisessä kaivostoimitusmenettelyssä.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 110 §:ään uusi 2 momentti, jonka mukaan vakuuden on katettava myös 150 §:ssä mainitusta seurantavelvoitteesta sekä tarvittavista korjaavista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset.

Vakuussäätelyn kehittäminen

Kaivosvakuuden kattavuus

- Kaivoslain 143 §:ssä säädetään kaivosalueen kunnostamisesta.
- Säännös edellyttää, että kaivostoiminnan harjoittaja, viimeistään kahden vuoden kuluttua kaivostoiminnan päättymisestä, saattaa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, huolehtii niiden kunnostamisesta, siistimisestä ja maisemoinnista sekä suorittaa kaivosluvassa ja kaivosturvallisuusluvassa määrätyt toimenpiteet.
- Säännös liittyy läheisesti kaivostoimintaa varten asetettavaan vakuuden määrään sillä, kaivoslain 108 §:n nojalla kaivosluvan haltijan on asetettava kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten vakuus, jonka on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi 143 §:ään asetuksenantovaltuutuksen, jotta tarkemmista kaivosalueen kunnostamistoimenpiteistä olisi mahdollista säätää asetuksella.

Vakuussäätelyn kehittäminen

Kaivosvakuuden tarkistaminen

- Kaivoslain 109 §:ssä säädetään vakuuden asettamista koskevasta menettelystä.
- Voimassa oleva säätely mahdollistaa luvan muuttamisen laissa erikseen säädettyjen edellytysten täytyessä.
- Voimassa oleva säätely ei mahdollista sitä, että lupaviranomainen omasta aloitteesta tarkistaisi asetetun vakuuden suuruutta, mikäli luvan mukaisessa toiminnassa tapahtuu olennainen muutos.
- Kaivoslain 109 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka edellyttäisi kaivosviranomaisen tarkistamaan omasta aloitteesta vakuuden suuruuden, jos toiminnan laatu ja laajuus ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttunut ja vakuuden suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa.
- Tieto toiminnan muuttumisesta voisi tulla kaivosviranomaiselle niin toiminnanharjoittajalta, muilta viranomaisilta kuin haitan kärsijöiltä.

Paliskuntien yhdenmukainen asema

- Kaivoslain säännökset poronhoidon huomioon ottamisesta ja paliskuntien erimuotoisesta osallisuudesta kaivoslain mukaisissa lupamenettelyissä koskevat vain poronhoitolain mukaisen poronhoitoalueen pohjoisosaa eli poronhoitolain 2 §:n 2 momentin mukaista erityistä poronhoitoaluetta.
- Esityksessä ehdotetaan paliskuntien aseman yhdenmukaistamista poronhoidon huomioonottamista ja paliskuntien osallisuutta koskevien säännösten osalta.
- Paliskuntien yhdenmukaisen aseman saavuttaminen edellyttäisi muutosta voimassa olevan kaivoslain 12 §:ään, jossa säädetään malminetsintäalueen maastotöistä ja rakennelmista koskevasta ilmoitusmenettelystä, kaivoslain 15 §:ään, jossa säädetään malminetsintäalueen jälkitoimenpiteistä, kaivoslain 27 §:ään, jossa säädetään kullanhuuhdonta-alueen maastotöitä koskevasta ilmoitusmenettelystä, kaivoslain 30 §:ään, jossa säädetään kullanhuuhdonta-alueen lopputarkastuksesta, kaivoslain 58 §:ään, jossa säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta ja kaivoslain 146 §:ään, jossa säädetään kaivostoiminnan lopputarkastuksesta.

Alkuperäiskansojen oikeudet

- Saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana turvaavat voimassa olevan kaivoslain yleiset haitankärsijöiden asemaa koskevien säännösten lisäksi kaivoslain 12, 15, 27, 30, 38, 50-52, 54, 58, 146, 159 ja 165 §:ssä. Säännökset on lisäksi sovitettu yhteen kolttalain tavoitteiden kanssa. Voimassa olevan kaivoslain 12, 15, 27, 30, 38, 50—52, 54, 58 ja 146 §:n säännökset on sovitettu yhteen poronhoitolain 2 §:n 2 momentissa säädetyn, erityistä poronhoitoaluetta koskevan rajoituksen kanssa. Voimassa olevaa sääntelyä voidaan kokonaisuudessaan pitää riittävänä ottaen huomioon perustuslain 17 §:n 3 momentissa saamelaisille turvattu asema alkuperäiskansana ja KP-sopimuksen 27 artikla.
- Kaivoslain 75 §:ssä säädetään varauspäätöksen antamisesta ja siitä tiedottamisesta. Eesityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 75 §:ään uusi 5 momentti, jonka mukaan jäljennös varauspäätöksestä olisi toimitettava saamelaiskäräjille, jos päätös kohdistuu saamelaisten kotiseutualueelle. Kolttala-alueelle kohdistuvasta päätöksestä olisi toimitettava jäljennös kolttien kyläkokoukselle ja poronhoitoalueelle kohdistuvasta päätöksestä jäljennös asianomaiselle paliskunnalle.
- Tiedonsaantioikeuden ulottaminen varauspäätöksiin edistää saamelaiskäräjien, kolttien kyläkokouksen sekä paliskuntien mahdollisuuksia saada tietää vireillä olevista hankkeista.

Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

- Kaivoslain 156 §:ssä säädetään rikkomuksen ja laiminlyönnin oikaisemisesta.

Nykytila	Ehdotus
<p>Kaivosviranomaisen <u>voj</u>:</p> <p>1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä;</p> <p>2) määrätä sen, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua määräystä, täyttämään velvollisuutensa.</p>	<p>Pykälän muotoilua ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaivosviranomaisella olisi velvollisuus rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaisemiseen.</p> <p>Ehdotetun uuden 2 momentin mukaan kaivosviranomaisen tulisi valvoa, että annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.</p>

Vaiheittaisen sulkeminen

- Voimassa olevat kaivoslain säännökset, kuten luvan muuttamista, kaivostoiminnan lopettamista sekä vakuutta koskevat säännökset mahdollistavat kaivosten vaiheittaisen sulkemisen. Voimassa oleva kaivoslaki ei kuitenkaan ohjaa kaivosluvan haltijaa aktiivisesti huomioimaan kaivoksen vaiheittaista sulkemista ja sen huomioimista kaivostoiminnassa.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivosluvan haltijan velvollisuudeksi sen huolehtiminen, että kaivostoiminnassa otetaan huomioon kaivoksen vaiheittainen sulkeminen.
- Vaiheittaisen sulkemisen edistämiseksi esityksessä esitetään lisäksi muutosta kaivoslain 120 §:ään, jossa säädetään kaivostoiminnan lopettamiseen varautumisesta.

Muutoksenhakusäännökset

- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kaivoslakia, jotta lain muutoksenhakusäännökset olisivat yhdenmukaiset 1 päivänä tammikuuta 2020 voimaantulleen oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain kanssa.

Täytäntöönpanomääräykset

- Kaivoslain 169 §:ssä säädetään päätöksen täytäntöönpanosta muutoksenhausta huolimatta. Pääsääntöisesti malminetsintälupaan, kullanhuuhdontalupaan ja kaivoslupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on lainvoimainen. Kaivoslain 169 §:n 1 momentin nojalla kaivosviranomainen voi perustellusta syystä hakijan pyynnöstä malminetsintäluvan tai kullanhuuhdontaluvan voimassaolon jatkamista taikka kullanhuuhdontalupaa, kaivoslupaa tai kaivosturvallisuuslupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voidaan valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.
- Esityksessä ehdotetaan malminetsintäluvan lisäämistä pykälän soveltamisalaan siten, että kaivosviranomainen voisi 1 momentin nojalla hakijan pyynnöstä malminetsintälupaa koskevassa päätöksessä määrätä, että luvassa yksilöityihin toimenpiteisiin voitaisiin valituksesta huolimatta ryhtyä lupapäätöstä noudattaen.

Kaivospanttitietojen julkisuus

- Panttioikeutta koskevan tiedon julkisuus on olennainen osa panttioikeuden julkivarmistusta.
- Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslakiin nimenomainen säännös, jonka nojalla kaivosrekisteriin rekisteröidyt panttioikeuksia koskevat tiedot olisivat julkisia.